

BEELDENE VORMING

Bijlage 2

Werkvormen voor het KIJKEN naar Kunst

TOOLBOX KIJKEN

Een belangrijk onderdeel van de lessen die beschreven staan in de leerlijn van de Cultuurtrein is het KIJKEN naar Kunst. Met een hele klas kijken naar en bespreken van een kunstwerk is geen gemakkelijke opgave. Om je op weg te helpen hebben we de Toolbox KIJKEN ontwikkeld, die je ontvangt als je als school met de leerlijn Beeldend aan de slag gaat. In de toolbox zijn een aantal werkvormen verzameld die het klassikaal of in groepjes KIJKEN naar kunst kunnen vergemakkelijken. Kies een vorm of combineer de verschillende vormen in een circuit.

In de toolbox KIJKEN vind je de volgende materialen

- 3 vragenhappers
- 2 dobbelstenen en 11 vragenkaartjes
- 16 grabbelkaartjes
- 16 genummerde fiches en vragenkaartjes
- 92 kunstkaarten (zie ook www.cultuurtrein.nl/leerlijnen/beeldende-vorming)

zelf aan te vullen met

- kunst in stukken (van zelf af te drukken kunstwerken van de betreffende kunstenaar)

Vragen happen

Benodigheden uit toolbox

- een of meerdere reuzehappers
- kunstkaarten van de betreffende kunstenaar
- kunstwerk(en) voor op het digibord
(zie www.cultuurtrein.nl/leerlijnen/beeldende-vorming)

Tijdsduur: 10 - 15 minuten
Geschikt voor: groep 4 tot en met 8

Werkwijze

Vouw als voorbereiding een of meerdere happers uit de toolbox KIJKEN.

Maak groepjes van 4 à 5 leerlingen. Geef hen een happer en een of twee kunstkaart(en). Je kunt natuurlijk ook zelf afbeeldingen zoeken en afdrukken. Het leukst is om hier verschillende kunstwerken voor te gebruiken, zodat elk groepje naar een ander kunstwerk kijkt. Een kind begint en noemt een getal onder de 10. Degene die de happer vast heeft opent deze het genoemde aantal keer, beurtelings naar boven en opzij. De ander kiest vervolgens een kleur, tilt het flapje op en leest de vraag hardop voor. Degene die het getal heeft gezegd bekijkt het kunstwerk dat op tafel ligt en probeert de vraag te beantwoorden. Het antwoord wordt in het groepje besproken en vervolgens wordt de happer doorgegeven aan de volgende persoon. Hebben de groepjes (bijna) alle vragen gehad of is de tijd voorbij die er aan besteed kan worden? Bespreek dan kort klassikaal na door (per groepje) het kunstwerk te laten zien aan de klas en een vraag uit te lichten.

Klassikale variant

Laat een van de kunstwerken van de betreffende kunstenaar zien op het digibord en geef enkele leerlingen de beurt om met de happer een vraag te selecteren. Deze vraag wordt klassikaal beantwoord en besproken. Laat de leerlingen hierbij op elkaar reageren.

Dobbelen

Benodigheden uit toolbox

- 2 dobbelstenen
- genummerde vragenkaartjes
- kunstkaarten
- kunstwerk(en) voor op het digibord
(zie www.cultuurtrein.nl/leerlijnen/beeldende-vorming)

Tijdsduur: 0 - 15 minuten
Geschikt voor: groep 4 tot en met 8

Werkwijze

Een groepje van 4 à 5 leerlingen krijgt een setje vragenkaartjes, twee dobbelstenen en een of twee kunstkaarten. De leerlingen gooien om de beurt en beantwoorden de vraag op het kaartje met het gegooid getal. Schuif aan bij het groepje om het gesprek te volgen of op gang te brengen.

Klassikale variant

Laat een van de kunstwerken van de betreffende kunstenaar zien op het digibord. Gebruik reuzedobbelstenen en geef een aantal leerlingen de beurt om de dobbelstenen te gooien. Bespreek de gegooid vraag klassikaal en laat de leerlingen op elkaar reageren.

Grabbelen

Benodigheden uit toolbox

- blikje met vragenkaartjes
- kunstkaarten van de betreffende kunstenaar
- kunstwerk(en) voor op het digibord
(zie www.cultuurtrein.nl/leerlijnen/beeldende-vorming)

Tijdsduur: 10 - 15 minuten
Geschikt voor: groep 1 tot en met 8

Werkwijze

Een groepje van 4 à 5 leerlingen krijgt het blikje met vragenkaartjes en een of twee kunstkaarten. De leerlingen grabbelen om de beurt een vragenkaartje en beantwoorden de vraag en bespreken deze met elkaar. Schuif aan bij het groepje om het gesprek te volgen of op gang te brengen.

Klassikale variant

Laat een van de kunstwerken van de betreffende kunstenaar zien op het digibord en laat enkele leerlingen om de beurt een vraag uit de pot grabbelen die beantwoord en besproken wordt.

Cijferfiches

Benodigheden uit toolbox

- genummerde fiches
- genummerde vragenkaartjes
- kunstkaarten van de betreffende kunstenaar
- kunstwerk(en) voor op het digibord
(zie www.cultuurtrein.nl/leerlijnen/beeldende-vorming)

Tijdsduur: 10 - 15 minuten
Geschikt voor: groep 4 tot en met 8

Werkwijze

Een groepje van 4 à 5 leerlingen krijgt het zakje met genummerde fiches, de vragenkaartjes en een of twee kunstkaarten. De leerlingen grabbelen een cijferfiche uit het zakje. De vraag op het vragenkaartje met hetzelfde nummer wordt in het groepje beantwoord en besproken.

Klassikale variant

Laat een van de kunstwerken van de betreffende kunstenaar zien op het digibord laat enkele leerlingen om de beurt een fiche uit het zakje grabbelen, waarna de vraag beantwoord en besproken wordt.

Kunst in stukken Variante voor groep 1, 2 en 3

Benodigheden

- vergrote kopie van een van de kunstkaarten uit de toolbox of een op A4 of A3 uitgeprint kunstwerk van de betreffende kunstenaar. Knip deze in grillige stukken en lamineer ze eventueel. Zorg dat er voor elk kind een puzzelstuk is.
- vellen papier
- eventueel plakband of schilderstape om de puzzelstukken vast te plakken
- kunstwerk voor op het digibord

Tijdsduur: 10 - 15 minuten
Geschikt voor: groep 1, 2 en 3

Werkwijze:

Geef een korte inleiding op de les. Vertel dat de kinderen gaan werken zoals de betreffende kunstenaar dat doet. Laat alvast een kunstwerk zien op het bord of uitgeprint.

Geef de leerlingen allemaal een puzzelstuk en leg verspreid door de klas vellen papier of karton neer waar ze de puzzelstukken bij elkaar kunnen leggen en eventueel vastplakken. Dan kan het puzzelen beginnen. Door het maken van de puzzels kijken de kinderen heel gericht naar de stukken van het kunstwerk. Terwijl de leerlingen puzzelen kan je rondlopen en vragen stellen over wat ze zien op de verschillende stukken.

Alle puzzels gemaakt? Plak ze vast met tape en bespreek de puzzelkunstwerken na in de kring.

Stel vragen zoals:

- Wat zie je?
- Waaraan zie je dat?
- Wat zie je nog meer?
- Wat is hetzelfde op deze schilderijen?
- Wat is anders?

Variante:

Deze variant is vooral geschikt voor kunstwerken waar veel op te zien is, zoals *de Kinderspelen*, van Pieter Bruegel (les 4.1) of *de Nachtwacht* van Rembrandt (les 8.1). Verdeel de klas in groepjes van 4 à 5 leerlingen. Druk het kunstwerk af en knip het in zo veel stukken als er groepjes zijn. Lamineren van de stukken zorgt ervoor dat ze vaker gebruikt kunnen worden. Geef elke groep een stuk van het kunstwerk. Ze bekijken en bespreken het stukje van het kunstwerk samen en zetten een rondje (met whitebordstift of potlood) om een situatie die ze graag met de klas willen bespreken. Geef hier beperkt de tijd voor, bijvoorbeeld 5 minuten, en maak afspraken over hoeveel rondjes ze mogen zetten. Laat van elk groepje één kind naar voren komen die aanwijst om welke situatie ze een rondje hebben gezet en wat hen opviel aan die situatie. Dit gesprek biedt veel mogelijkheden om de verschillen tussen vroeger en nu te bespreken.

Hulpmiddel voor evaluatie van de opdracht

